

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 2.11. 2018 r.

DUS.I.5000.10.2018.MS

Według rozdzielnika

Na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881), w załączeniu przesyłam projekt **ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw** wraz z uzasadnieniem oraz oceną skutków regulacji (numer w wykazie prac RM: UD 459).

Z uwagi na konieczność dostosowania systemów informatycznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, jak również na termin wejścia w życie projektowanego rozwiązania, zwracam się z prośbą o przekazanie opinii do przedłożonego dokumentu w terminie 21 dni od dnia jego otrzymania.

Projekt został przekazany także w wersji elektronicznej.

MINISTER
Elżbieta Rafalska
Elżbieta Rafalska

Otrzymują:

1. Pani Dorota Gardias – Przewodnicząca Forum Związków Zawodowych
2. Pan Piotr Duda - Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ Solidarność
3. Pan Jan Guz – Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

USTAWA

z dnia.....

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) w art. 85 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy wynoszą:

- 1) 1100,00 zł miesięcznie – dla osób całkowicie niezdolnych do pracy;
- 2) 825,00 zł miesięcznie – dla osób częściowo niezdolnych do pracy.

2. Kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 6, art. 54, art. 54a ust. 2 i art. 87, oraz renty rodzinnej wynosi 1100,00 zł miesięcznie.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej stanowi kwota 2582,50 zł.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2148) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kwota świadczenia przedemerytalnego wynosi 1140,99 zł miesięcznie, z wyjątkiem świadczeń dla osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, których świadczenie nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta.”;

2) w art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin oraz ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych.

„4. W przypadku gdy w wyniku zmniejszenia, o którym mowa w ust. 3, kwota świadczenia przedemerytalnego byłaby niższa niż 570,50 zł, świadczenie przedemerytalne wynosi 570,50 zł, z zastrzeżeniem ust. 5. Do kwoty świadczenia przedemerytalnego w wysokości 570,50 zł art. 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 4. 1. W 2019 r. waloryzacja od dnia 1 marca polega na podwyższeniu kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 28 lutego 2019 r., wskaźnikiem waloryzacji ustalonym zgodnie z art. 89 ustawy, o której mowa w art. 1, nie mniej niż o kwotę 70 zł.

2. Waloryzacja podstawy wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych polega na pomnożeniu podstawy wymiaru świadczenia przez wskaźnik stanowiący iloraz zwaloryzowanej kwoty świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i kwoty tego świadczenia ustalonej na dzień poprzedzający termin waloryzacji.

3. Do waloryzacji podstawy wymiaru świadczeń wypłacanych na podstawie ustaw, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku świadczenia niższego od kwoty najniższego świadczenia, do którego nie ma zastosowania gwarancja wysokości najniższego świadczenia, o której mowa w art. 85 ustawy, o której mowa w art. 1, waloryzacja polega na podwyższeniu kwoty świadczenia w wysokości przysługującej w dniu 28 lutego 2019 r. wskaźnikiem waloryzacji, ustalonym zgodnie z art. 89 tej ustawy.

5. W przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, kwota waloryzacji, o której mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 52,50 zł.

6. W przypadku emerytury częściowej kwota waloryzacji, o której mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 35 zł.

7. Jeżeli emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje łącznie z okresową emeryturą kapitałową, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7, każde z tych świadczeń podwyższa się o kwotę, o której mowa w ust. 1, proporcjonalnie do wysokości tych świadczeń.

8. Kwoty maksymalnych zmniejszeń, o których mowa w art. 104 ust. 8 ustawy, o której mowa w art. 1, podlegają od dnia 1 marca 2019 r. podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji, ustalonego zgodnie z art. 89 ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 5. 1. Waloryzacji, o której mowa w art. 4, podlegają:

- 1) świadczenia z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, o których mowa w art. 18 pkt 1-4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336 oraz z 2018 r. poz. 650 i 858);
- 2) świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a-c ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2225 oraz z 2018 r. poz. 138);
- 3) świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a-c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r. poz. 132, 138 i 912);
- 4) emerytury i renty, o których mowa w art. 3 pkt 1-3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 5) świadczenia, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6-8 oraz art. 49, art. 50 i art. 52 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1376 i 1669);
- 6) świadczenia przedemerytalne i zasiłki przedemerytalne, o których mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych;
- 7) okresowe emerytury kapitałowe, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 926);
- 8) emerytury, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924);
- 9) świadczenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 128);
- 10) okresowa emerytura rolnicza, o której mowa w art. 15 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637 oraz z 2017 r. poz. 38).

2. Waloryzacji od dnia 1 marca 2019 r., polegającej na pomnożeniu ich kwoty przez wskaźnik waloryzacji ustalony zgodnie z art. 89 ustawy, o której mowa w art. 1, podlegają:

- 1) dodatek pieniężny, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;

- 2) dodatek, o którym mowa w art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967);
- 3) dodatek, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276);
- 4) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373);
- 5) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001 oraz z 2018 r. poz. 1552);
- 6) dodatki, o których mowa w art. 75 ust. 2 i art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 7) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 690).

Art. 6. 1. W 2019 r. emerytura podstawowa, o której mowa w art. 6 pkt 7 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, podlega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji, ustalonego zgodnie z art. 89 ustawy, o której mowa w art. 1.

2. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ogłosi, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, zwaloryzowaną kwotę emerytury podstawowej, o której mowa w ust. 1.

3. Waloryzacja emerytury oraz renty z ubezpieczenia społecznego rolników polega na pomnożeniu zwaloryzowanej kwoty emerytury podstawowej przez wskaźnik wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 48 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, z tym że kwota podwyżki świadczenia nie może być niższa niż kwota, o której mowa w art. 4 ust. 1.

4. Przepis art. 48 ust. 2a i 2b ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio.

Art. 7. W 2019 r. w zakresie uregulowanym w art. 4 nie stosuje się:

- 1) art. 88 ustawy, o której mowa w art. 1;
- 2) art. 48a ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1;
- 3) art. 6 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;
- 4) art. 6 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3.

Art. 8. 1. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłosi, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, należne od tego terminu kwoty dodatków i świadczeń, o których mowa w art. 5 ust. 2, oraz kwoty maksymalnych zmniejszeń, o których mowa w art. 4 ust. 8.

2. W 2019 r. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie wydaje komunikatów, o których mowa w:

- 1) art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
- 2) art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- 3) art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych;
- 4) art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich;
- 5) art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2019 r., z wyjątkiem art. 6 ust. 2 i art. 8, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DYREKTOR
Departamentu Prawnego
M. Fabisiak
M. M. 2018r.

U S T A W A

z dnia.....

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) w art. 85 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy wynoszą:

- 1) 1100,00 zł miesięcznie – dla osób całkowicie niezdolnych do pracy;
- 2) 825,00 zł miesięcznie – dla osób częściowo niezdolnych do pracy.

2. Kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 6, art. 54, art. 54a ust. 2 i art. 87, oraz renty rodzinnej wynosi 1100,00 zł miesięcznie.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej stanowi kwota 2582,50 zł.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2148) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kwota świadczenia przedemerytalnego wynosi 1140,99 zł miesięcznie, z wyjątkiem świadczeń dla osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, których świadczenie nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta.”;

2) w art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin oraz ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych.

„4. W przypadku gdy w wyniku zmniejszenia, o którym mowa w ust. 3, kwota świadczenia przedemerytalnego byłaby niższa niż 570,50 zł, świadczenie przedemerytalne wynosi 570,50 zł, z zastrzeżeniem ust. 5. Do kwoty świadczenia przedemerytalnego w wysokości 570,50 zł art. 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 4. 1. W 2019 r. waloryzacja od dnia 1 marca polega na podwyższeniu kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 28 lutego 2019 r., wskaźnikiem waloryzacji ustalonym zgodnie z art. 89 ustawy, o której mowa w art. 1, nie mniej niż o kwotę 70 zł.

2. Waloryzacja podstawy wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych polega na pomnożeniu podstawy wymiaru świadczenia przez wskaźnik stanowiący iloraz zwaloryzowanej kwoty świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i kwoty tego świadczenia ustalonej na dzień poprzedzający termin waloryzacji.

3. Do waloryzacji podstawy wymiaru świadczeń wypłacanych na podstawie ustaw, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku świadczenia niższego od kwoty najniższego świadczenia, do którego nie ma zastosowania gwarancja wysokości najniższego świadczenia, o której mowa w art. 85 ustawy, o której mowa w art. 1, waloryzacja polega na podwyższeniu kwoty świadczenia w wysokości przysługującej w dniu 28 lutego 2019 r. wskaźnikiem waloryzacji, ustalonym zgodnie z art. 89 tej ustawy.

5. W przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, kwota waloryzacji, o której mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 52,50 zł.

6. W przypadku emerytury częściowej kwota waloryzacji, o której mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 35 zł.

7. Jeżeli emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje łącznie z okresową emeryturą kapitałową, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7, każde z tych świadczeń podwyższa się o kwotę, o której mowa w ust. 1, proporcjonalnie do wysokości tych świadczeń.

8. Kwoty maksymalnych zmniejszeń, o których mowa w art. 104 ust. 8 ustawy, o której mowa w art. 1, podlegają od dnia 1 marca 2019 r. podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji, ustalonego zgodnie z art. 89 ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 5. 1. Waloryzacji, o której mowa w art. 4, podlegają:

- 1) świadczenia z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, o których mowa w art. 18 pkt 1–4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336 oraz z 2018 r. poz. 650 i 858);
- 2) świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2225 oraz z 2018 r. poz. 138);
- 3) świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r. poz. 132, 138 i 912);
- 4) emerytury i renty, o których mowa w art. 3 pkt 1–3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 5) świadczenia, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6–8 oraz art. 49, art. 50 i art. 52 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1376 i 1669);
- 6) świadczenia przedemerytalne i zasiłki przedemerytalne, o których mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych;
- 7) okresowe emerytury kapitałowe, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 926);
- 8) emerytury, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924);
- 9) świadczenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 128);
- 10) okresowa emerytura rolnicza, o której mowa w art. 15 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637 oraz z 2017 r. poz. 38).

2. Waloryzacji od dnia 1 marca 2019 r., polegającej na pomnożeniu ich kwoty przez wskaźnik waloryzacji ustalony zgodnie z art. 89 ustawy, o której mowa w art. 1, podlegają:

- 1) dodatek pieniężny, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;

- 2) dodatek, o którym mowa w art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967);
- 3) dodatek, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276);
- 4) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373);
- 5) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001 oraz z 2018 r. poz. 1552);
- 6) dodatki, o których mowa w art. 75 ust. 2 i art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 7) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 690).

Art. 6. 1. W 2019 r. emerytura podstawowa, o której mowa w art. 6 pkt 7 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, podlega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji, ustalonego zgodnie z art. 89 ustawy, o której mowa w art. 1.

2. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ogłosi, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, zwaloryzowaną kwotę emerytury podstawowej, o której mowa w ust. 1.

3. Waloryzacja emerytury oraz renty z ubezpieczenia społecznego rolników polega na pomnożeniu zwaloryzowanej kwoty emerytury podstawowej przez wskaźnik wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 48 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, z tym że kwota podwyżki świadczenia nie może być niższa niż kwota, o której mowa w art. 4 ust. 1.

4. Przepis art. 48 ust. 2a i 2b ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio.

Art. 7. W 2019 r. w zakresie uregulowanym w art. 4 nie stosuje się:

- 1) art. 88 ustawy, o której mowa w art. 1;
- 2) art. 48a ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1;
- 3) art. 6 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;
- 4) art. 6 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3.

Art. 8. 1. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłosi, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, należne od tego terminu kwoty dodatków i świadczeń, o których mowa w art. 5 ust. 2, oraz kwoty maksymalnych zmniejszeń, o których mowa w art. 4 ust. 8.

2. W 2019 r. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie wydaje komunikatów, o których mowa w:

- 1) art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
- 2) art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- 3) art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych;
- 4) art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich;
- 5) art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2019 r., z wyjątkiem art. 6 ust. 2 i art. 8, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi ważny element konstrukcji systemu ubezpieczeń społecznych. Ekonomiczna funkcja waloryzacji świadczeń polega na przeciwdziałaniu deprecjacji świadczeń i tym samym na zapobieganiu obniżaniu poziomu materialnego życia emerytów i rencistów w warunkach inflacji.

Według obecnego stanu prawnego uregulowanego w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270), zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach z FUS”, coroczna waloryzacja przeprowadzana jest od dnia 1 marca przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, który odpowiada średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększonemu o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia jest przedmiotem corocznych negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego (RDS), przeprowadzanych w czerwcu, w roku poprzedzającym waloryzację.

Z powyższego wynika, że wszystkie wypłacane świadczenia są podwyższane o ten sam procent, w związku z tym im niższe świadczenie, tym niższa kwota podwyżki. Również minimalne emerytury i renty wznoszą w tym samym tempie.

W ostatnich latach, by chronić poziom najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, zasady waloryzacji były modyfikowane.

W 2012 r. incydentalnie została wprowadzona, w miejsce waloryzacji procentowej, waloryzacja kwotowa. Świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone o kwotę 71 zł¹⁾. W 2013 r. wskaźnik waloryzacji wyniósł 104,0% (przeciętna podwyżka 70,61 zł), natomiast w 2014 r. świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 101,6% (przeciętna podwyżka 29,87 zł).

W 2015 r. świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 100,68%, jednak nie mniej niż o kwotę wynoszącą 36 zł²⁾. W wyniku modyfikacji zasad waloryzacji w 2015 r. najniższa emerytura, renta rodzinna i renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, wypłacana w gwarantowanej przez państwo wysokości,

¹⁾ Na mocy ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 118).

²⁾ Na mocy ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1682).

wzrosła nie o 4,30 zł, tj. o 0,68%, lecz o 36 zł, tj. o 4,26%, z kwoty 844,45 zł do kwoty 880,45 zł.

W 2016 r. wsparciem dla szerokiej grupy emerytów i rencistów, z jednoczesnym zachowaniem wartości realnej wszystkich emerytur i rent, była wypłata jednorazowego dodatku, wynikająca z ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r. (Dz. U. poz. 2011). Wypłata dodatku była rozwiązaniem komplementarnym wobec mechanizmu waloryzacji i jej niskiego poziomu w 2016 r., a kwota dodatku uzależniona została od wysokości świadczenia lub świadczeń pobieranych w zbiegu (od 50 zł do 400 zł netto). Dodatek stanowił wsparcie dla licznej grupy (ok. 6,5 mln) świadczeniobiorców.

W 2017 r., przy wskaźniku waloryzacji 100,44%, zagwarantowana została minimalna podwyżka świadczeń na poziomie 10 zł.

Jednocześnie w tym samym roku podwyższone zostały najniższe świadczenia emerytalno-rentowe. Dla osób spełniających warunki stażowe najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna wzrosły z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, co oznaczało wzrost o 117,44 zł, tj. o 13,3%. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy została podniesiona z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł, co oznaczało jej wzrost o 73,25 zł, tj. o 10,8%, a renta socjalna z kwoty 741,35 zł do kwoty 840 zł, co oznaczało wzrost tego świadczenia o 98,65 zł, tj. o 13,3%.

W roku 2018 wskaźnik waloryzacji ukształtował się na poziomie 102,98%, co oznaczało najwyższy wzrost świadczeń w okresie ostatnich pięciu lat oraz wzrost najniższej emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej do kwoty 1029,80 zł.

Prognozuje się, że wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2019 r. wyniesie nie mniej niż 103,26%. Aktualna prognoza średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2018 r. kształtuje się na poziomie 102,3%, natomiast prognoza średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2018 r. – na poziomie 102,6%. Z kolei prognozowany realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2018 r. wynosi 3,3%, co oznacza, że prognozowane obligatoryjne 20% realnego wzrostu wynagrodzeń za rok 2018 wynosi 0,66%. Koszt waloryzacji przy wskaźniku na poziomie 103,26% to 6,86 mld zł.

Waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych jest tym elementem systemu ubezpieczeń społecznych, który można stosować elastycznie, odpowiednio do możliwości finansowych tego systemu, mając na uwadze z jednej strony sytuację gospodarczą kraju, a z drugiej konieczność ochrony niektórych grup społecznych przed ubóstwem.

Sposób waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych jest jedną z najbardziej drażliwych i szeroko komentowanych kwestii. Wynika to między innymi z niemożności zaspokojenia wszystkich oczekiwań świadczeniobiorców zgłaszających w tej kwestii wiele, często wzajemnie wykluczających się wniosków.

W okresie ostatnich lat zasady waloryzacji świadczeń i mechanizm jej przeprowadzania były przedmiotem licznych zmian. Ewolucja prawnej regulacji waloryzacji świadczeń w Polsce wskazuje, że wciąż poszukiwane są optymalne w danym czasie mechanizmy waloryzacji, uwzględniające z jednej strony potrzeby socjalne świadczeniobiorców, a z drugiej bieżącą sytuację gospodarczą, stan budżetu państwa i finansów ubezpieczeń społecznych.

Pomimo wielu zmian dokonanych w ostatnich latach, idących w kierunku poprawy sytuacji osób pobierających najniższe świadczenia emerytalno-rentowe, wysokość tych świadczeń wciąż uznawana jest za niewystarczającą w odniesieniu do kosztów utrzymania.

Obowiązkiem Rządu jest zapewnienie finansowego, elementarnego bezpieczeństwa obywateli, w tym emerytów i rencistów. Szczególną ochroną państwa powinni być objęci najubożsi świadczeniobiorcy.

Stąd też w 2019 r. proponuje się modyfikację obecnie obowiązujących zasad waloryzacji, polegającą na:

- podwyższeniu najniższych świadczeń odpowiednio do:
 - 1100 zł w przypadku najniższej emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renty rodzinnej i renty socjalnej,
 - 825 zł w przypadku najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji, przy zapewnieniu minimalnej gwarantowanej podwyżki świadczenia na poziomie 70 zł.

Zgodnie z projektowaną regulacją wszystkie emerytury i renty zostaną podwyższone wskaźnikiem waloryzacji. Obecnie prognozowany wskaźnik waloryzacji wynosi 103,26%. Jednocześnie proponuje się, aby gwarantowana kwota podwyżki wynosiła 70 zł.

Tym samym świadczenia emerytalno-rentowe zostałyby podwyższone w wyniku waloryzacji przeprowadzonej w marcu 2019 r. o 3,26%, nie mniej jednak niż o 70 zł (art. 4 ust. 1 projektowanej ustawy)

Waloryzacji podlegać będzie również podstawa wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Waloryzacja podstawy wymiaru świadczenia polegać będzie na jej pomnożeniu przez wskaźnik odpowiadający wyrażonej w procentach kwotowej podwyżce emerytury lub renty (art. 4 ust. 2 projektowanej ustawy). Podstawa wymiaru jest jednym z czynników decydujących o wysokości świadczeń obliczanych w myśl dotychczasowych zasad. Stąd też konieczne jest zachowanie właściwych relacji między podstawą wymiaru a wysokością świadczenia. Oznacza to więc konieczność jej podwyższenia w ramach waloryzacji o taki sam procent, o jaki wzrosło świadczenie. Zachowanie realnej wysokości podstawy jest konieczne z uwagi na to, że decyduje ona o wysokości świadczenia przeliczanego po waloryzacji, np. wskutek zgłoszenia wniosku o doliczenie okresów składkowych lub nieskładkowych, czy też przy ustalaniu innego świadczenia, którego podstawę wymiaru stanowi zwaloryzowana podstawa wymiaru świadczenia wcześniejszego.

W przypadku świadczeń niepodlegających ustawowemu podwyższeniu do kwoty świadczeń najniższych i świadczeń niższych od minimalnej emerytury waloryzacja będzie polegała na podwyższeniu kwoty świadczenia wskaźnikiem waloryzacji (art. 4 ust. 4 projektowanej ustawy). Minimalna podwyżka z tytułu waloryzacji, w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy, wyniesie 75% gwarantowanej minimalnej kwoty, tj. 52,50 zł (art. 4 ust. 5 projektowanej ustawy). W przypadku osób pobierających emeryturę częściową kwota z tytułu waloryzacji nie będzie mogła być niższa niż połowa kwoty waloryzacji, tj. 35 zł (art. 4 ust. 6 projektowanej ustawy). Natomiast w przypadku kobiet pobierających okresowe emerytury kapitałowe, regulacje projektowanej ustawy przewidują proporcjonalny podział minimalnej gwarantowanej podwyżki świadczenia w stosunku do wysokości emerytury z FUS i wysokości okresowej emerytury kapitałowej w łącznej kwocie tych emerytur (art. 4 ust. 7 projektowanej ustawy).

Proponowana modyfikacja zasad waloryzacji będzie zastosowana analogicznie również do emerytur i rent rolników indywidualnych, służb mundurowych oraz emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych (art. 5 ust. 1 projektowanej ustawy).

Zgodnie z art. 6 projektowanej ustawy emerytura podstawowa, stanowiąca podstawę obliczania emerytur i rent z ubezpieczenia społecznego rolników, będzie podlegała podwyższeniu przy zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji. Jednocześnie kwota podwyżki świadczenia z systemu ubezpieczeniowego rolników nie będzie mogła być niższa niż gwarantowana kwota podwyżki, określona w art. 4 projektu, wynosząca 70 zł.

Należy dodać, że emerytury rolnicze są chronione gwarancją najniższego świadczenia określonego w systemie powszechnym. Oznacza to, że jeżeli wysokość świadczenia rolniczego jest niższa od kwoty najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych, wysokość takiego świadczenia podwyższa się z urzędu do tej kwoty.

Unormowania art. 2 określają nową wysokość podstawy wymiaru renty inwalidzkiej określonej w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, podwyższoną w wyniku waloryzacji przeprowadzonej od dnia 1 marca 2019 r. Wysokość rent inwalidów wojennych i wojskowych zostanie podwyższona proporcjonalnie do podstawy wymiaru, w zależności od jej wymiaru, grupy inwalidzkiej i związku inwalidztwa ze służbą, a więc analogicznie jak np. renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Regulacje art. 3 projektowanej ustawy obejmują waloryzację świadczeń przedemerytalnych. Podwyższenie tych świadczeń polegać będzie na dodaniu do kwoty świadczenia przedemerytalnego kwoty 70 zł (art. 3 pkt 1 projektowanej ustawy). Kwota świadczenia przedemerytalnego gwarantowana do wypłaty, w przypadku gdy osoba uprawniona osiąga przychód w wysokości skutkującej zmniejszeniem wysokości świadczenia, została podwyższona do kwoty 570,50 zł (art. 3 pkt 2 projektowanej ustawy).

Dodatki do emerytur i rent, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz w innych ustawach, będą podwyższane przy zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji (art. 5 ust. 2 projektowanej ustawy). Wskaźnik ten będzie miał również zastosowanie do obliczenia maksymalnych kwot zmniejszeń świadczeń w przypadku osiągnięcia przez emeryta lub rencistę dochodu z pracy (art. 4 ust. 8 projektowanej ustawy).

Należy jednocześnie nadmienić, że dodatek pieniężny, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 projektowanej ustawy, jest obecnie w fazie projektu. Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw, przewidujący wprowadzenie tego

dotąd, znajduje się aktualnie w Sejmie RP i jest po pierwszym czytaniu. Zgodnie z projektem ustawa ta wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

W związku ze zmianą formuły podwyższania emerytur i rent w 2019 r. nie stosuje się art. 88 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, art. 48a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz art. 6 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (art. 7 projektowanej ustawy)

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 marca 2019 r. (art. 9 projektowanej ustawy) z wyjątkiem art. 6 ust. 2 i art. 8, które proponuje się, aby weszły w życie z dniem ogłoszenia.

Zastosowanie w 2019 r. zasad waloryzacji procentowej, z gwarantowaną minimalną podwyżką, zapewni nie tylko ochronę realnej wartości wszystkich wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, lecz wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom wyższych podwyżek przez większość emerytów i rencistów.

Wejście w życie projektowanej ustawy – zdaniem projektodawcy – nie naruszy wartości wyrażonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi jeden z elementów konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, co oznacza konieczność istnienia mechanizmu utrzymywania świadczeń emerytalno-rentowych na odpowiednim poziomie ich wartości realnej. Określenie zakresu i formy zabezpieczenia społecznego Konstytucja RP powierza ustawodawcy (art. 67 ust. 1 zdanie 2 Konstytucji RP) i dlatego też ma on swobodę w kształtowaniu mechanizmu waloryzacji. Do ustawodawcy należy zatem wybór rozwiązań, które uważa za optymalne z punktu widzenia potrzeb obywateli oraz wymogów ekonomicznego rozwoju kraju. W dziedzinie kształtowania praw socjalnych Konstytucja RP pozostawia ustawodawcy szeroki margines działania, a sposób wykorzystania tego marginesu nie może pozostawać bez związku z aktualnymi możliwościami finansowymi państwa. Swoboda ustawodawcy nie jest jednak nieograniczona. Określając zakres prawa do

zabezpieczenia społecznego ustawa nie może naruszyć istoty danego prawa, która określa jego tożsamość.

Do naruszenia istoty prawa do zabezpieczenia społecznego w związku z waloryzacją może dojść w szczególności w dwóch sytuacjach: gdy świadczenia nie będą waloryzowane w danym okresie, bądź gdy waloryzacja świadczeń sprowadzi przynajmniej część świadczeniobiorców poniżej poziomu minimum życiowego.

W orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny podkreślał, że: „Świadczenia emerytalne przysługują w zamian za składkę ubezpieczeniową wnoszoną do systemu, jednak suma wpłaconych składek nie decyduje ostatecznie o wysokości emerytury. Formuła obliczania świadczeń wyraża bowiem podstawowe zasady systemu ubezpieczeń, a w szczególności zasadę solidaryzmu społecznego. Oznacza to, że wypłacane świadczenia muszą pozostawać w pewnej proporcji do wysokości zarobku, jakim ubezpieczony dysponował przed przejściem na emeryturę, ale muszą też zaspokajać podstawowe potrzeby ubezpieczonego”.

Po przeanalizowaniu dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego nie ma wątpliwości co do tego, że ustawodawca winien określać wysokość świadczenia emerytalnego w taki sposób, by nie naruszyć istoty prawa do zabezpieczenia społecznego. Wydaje się jednak, że konstytucyjny standard ochrony odnoszonej do świadczeń emerytalnych wykracza poza sam zakaz naruszania istoty prawa. Biorąc pod uwagę rozłożenie w czasie procesu uzyskiwania prawa do emerytury oraz możliwe długotrwałe korzystanie z owego prawa, podstawowe znaczenie ma problem zachowania wartości emerytury, której wysokość jest określana w decyzji organu emerytalnego. Z punktu widzenia zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa zasadne wydaje się bowiem formułowanie oczekiwania, że państwo po ustaleniu wysokości świadczenia emerytalnego zapewni jego realną wartość. Takim właśnie mechanizmem, służącym zagwarantowaniu obywatelowi realnej wartości uzyskiwanej przez niego emerytury, jest mechanizm waloryzacji. Tym samym, patrząc z perspektywy ukształtowanej w Konstytucji RP zasady ochrony praw nabytych, instytucja waloryzacji emerytur stanowi istotny element prawa do emerytury (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 1999 r., sygn. K 4/99, OTK ZU nr 7/1999, poz. 165). Dodatkowo, Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z 27 czerwca 2001 r. (sygn. Ts 24/01, OTK ZU nr 5/2001, poz. 154) stwierdził, że dopóki stosowany przez ustawodawcę mechanizm waloryzacji jest ukierunkowany na zagwarantowanie realnej wartości przyznanych emerytur, dopóty ustawodawca ma swobodę w zakresie sposobu jej dokonywania, w szczególności jeśli chodzi

o wybór i zmiany jej metody (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 maja 2000 r., sygn. SK 22/99, OTK ZU nr 4/2000, poz. 107).

Należy podkreślić, że waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi ważny element konstrukcji systemu ubezpieczeń społecznych zapobiegający deprecjacji świadczeń. Proponowana w marcu 2019 r. modyfikacja mechanizmu waloryzacji stanowić będzie realne wsparcie dla najuboższych grup emerytów i rencistów, przy zachowaniu siły nabywczej i realnej wartości wszystkich świadczeń.

Przyjęcie w 2019 r. zasady waloryzacji procentowej z gwarantowaną minimalną podwyżką na poziomie 70 zł spowoduje, że świadczenia wypłacane w kwocie poniżej 2147,30 zł miesięcznie będą podwyższone w stopniu większym, niż gdyby przeprowadzono waloryzację według obecnie funkcjonujących zasad.

Wprowadzenie w 2019 r. innego mechanizmu waloryzacji niż obecnie funkcjonujący oznacza, że z tytułu minimalnej gwarantowanej podwyżki na poziomie 70 zł, wyższą podwyżkę niż wynikającą z prognozowanego wskaźnika 103,26% otrzyma ok. 6,4 mln świadczeniobiorców, w tym ok. 63% emerytów i rencistów pobierających świadczenia z ZUS, 100% emerytów i rencistów pobierających świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, ok. 20% świadczeniobiorców ze służb mundurowych oraz 100% osób pobierających renty socjalne oraz zasiłki i świadczenia przedemerytalne.

Przy proponowanej w projekcie ustawy zmianie sposobu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, osoby pobierające najniższe emerytury i renty dostałyby kwotę waloryzacji na poziomie 70,20 zł (w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 52,65 zł). Gdyby zastosowano dotychczasowe zasady waloryzacji świadczeń, otrzymałyby kwotę 33,57 zł (w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 25,18 zł). Tak więc w przypadku najniższych emerytur i rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – w stosunku do obecnie obowiązujących zasad waloryzacji – podwyżka świadczenia byłaby wyższa o 36,63 zł.

Oznacza to tym samym, że świadczenia te zostałyby podwyższone o 6,82%, zamiast o 3,26% (przy zachowaniu w 2019 r. dotychczasowych zasad waloryzacji świadczeń).

Wysokość świadczenia przed waloryzacją (w zł)	Obecne przepisy (waloryzacja wskaźnikiem 103,26%)		Proponowana zmiana waloryzacji		Wskaźnik wzrostu świadczenia	
	Podwyżka świadczenia	Wysokość świadczenia po waloryzacji	Podwyżka na osobę (w zł)	Wysokość świadczenia po waloryzacji	Obecne przepisy	Waloryzacja zmodyfikowana
	(w zł)	(w zł)		(w zł)		
772,35	25,18	797,53	52,65	825,00	103,26%	106,82%
1029,8	33,57	1063,37	70,20	1100,00	103,26%	106,82%
1200	39,12	1239,12	70,00	1270,00	103,26%	105,83%
1400	45,64	1445,64	70,00	1470,00	103,26%	105,00%
1600	52,16	1652,16	70,00	1670,00	103,26%	104,38%
1800	58,68	1858,68	70,00	1870,00	103,26%	103,89%
2000	65,20	2065,20	70,00	2070,00	103,26%	103,50%
2100	68,46	2168,46	70,00	2170,00	103,26%	103,33%
2200	71,72	2271,72	71,72	2271,72	103,26%	103,26%
2400	78,24	2478,24	78,24	2478,24	103,26%	103,26%
2600	84,76	2684,76	84,76	2684,76	103,26%	103,26%
3000	97,80	3097,80	97,80	3097,80	103,26%	103,26%
4000	130,40	4130,40	130,40	4130,40	103,26%	103,26%
5000	163,00	5163,00	163,00	5163,00	103,26%	103,26%

Szacuje się, że łączne skutki finansowe wynikające z wprowadzenia w 2019 r. proponowanego mechanizmu waloryzacji wyniosą ok. 8443 mln zł zamiast planowanych 6860 mln zł, tj. o 1583 mln zł więcej.

Kwota ewentualnego dofinansowania znana będzie po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym i realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Marcin Zieleniecki - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Mariusz Kubzdyl – Dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych tel. 22 6611738</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>30 października 2018 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac</p> <p>UD 459</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zapewnienie zachowania realnej wysokości świadczeń z ubezpieczenia społecznego przy jednoczesnym dodatkowym wsparciu świadczeniobiorców o najniższych świadczeniach.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi ważny element konstrukcji systemu ubezpieczeń społecznych. Ekonomiczna funkcja waloryzacji świadczeń polega na przeciwdziałaniu deprecjacji świadczeń i tym samym na zapobieganiu obniżania poziomu materialnego życia emerytów i rencistów w warunkach inflacji. Wszystkie wypłacane świadczenia są podwyższane o ten sam procent, w związku z tym im niższe świadczenie, tym niższa kwota podwyżki. Również minimalne emerytury i renty wznoszą w tym samym tempie.

Pomimo wielu zmian dokonanych w ostatnich latach idących w kierunku poprawy sytuacji osób pobierających najniższe świadczenia emerytalno-rentowe, wysokość tych świadczeń wciąż uznawana jest za niewystarczającą w odniesieniu do kosztów utrzymania.

Obowiązkiem Rządu jest zapewnienie finansowego, elementarnego bezpieczeństwa obywateli, w tym emerytów i rencistów. Szczególną ochroną państwa powinni być objęci najubożsi świadczeniobiorcy.

Stąd też w 2019 r. proponuje się modyfikację obecnie obowiązujących zasad waloryzacji polegającą na:

- podwyższeniu najniższych świadczeń odpowiednio do:
 - 1100 zł w przypadku najniższej emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renty rodzinnej i renty socjalnej,
 - 825 zł w przypadku najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji, przy zapewnieniu minimalnej gwarantowanej podwyżki świadczenia na poziomie 70 zł.

Zgodnie z projektowaną regulacją wszystkie emerytury i renty zostaną podwyższone ustawowym wskaźnikiem waloryzacji. Obecnie prognozowany wskaźnik waloryzacji wynosi 103,26%.

Jednocześnie proponuje się by gwarantowana kwota podwyżki wynosiła 70 zł. Stąd też świadczenia emerytalno-rentowe zostałyby podwyższone z tytułu waloryzacji o 3,26%, nie mniej jednak niż o 70 zł.

W przypadku świadczeń niepodlegających ustawowemu podwyższeniu do kwoty świadczeń najniższych i świadczeń niższych od minimalnej emerytury waloryzacja będzie polegała na podwyższeniu kwoty świadczenia ustawowym wskaźnikiem waloryzacji. Minimalna podwyżka z tytułu waloryzacji, w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy, wyniesie 75% gwarantowanej minimalnej kwoty, tj. 52,50 zł. W przypadku osób pobierających emeryturę częściową kwota z tytułu waloryzacji nie będzie mogła być niższa niż połowa kwoty waloryzacji, tj. 35 zł. Natomiast w przypadku kobiet pobierających okresowe emerytury kapitałowe, regulacje projektowanej ustawy przewidują proporcjonalny podział minimalnej gwarantowanej podwyżki świadczenia w stosunku do wysokości emerytury z FUS i wysokości okresowej emerytury kapitałowej w łącznej kwocie tych emerytur.

Proponowana modyfikacja zasad waloryzacji będzie zastosowana analogicznie również do emerytur i rent rolników indywidualnych, służb mundurowych oraz emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

Unormowania art. 2 określają nową wysokość podstawy wymiaru renty inwalidzkiej określonej w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, podwyższoną w wyniku waloryzacji przeprowadzonej od dnia 1 marca 2019 r. Wysokość rent inwalidów wojennych i wojskowych zostanie podwyższona proporcjonalnie do podstawy wymiaru, w zależności od jej wymiaru, grupy inwalidzkiej i związku inwalidztwa ze służbą, a więc analogicznie jak np. renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Regulacje projektowanej ustawy obejmują waloryzację świadczeń przedemerytalnych. Podwyższenie tych świadczeń polegać będzie na dodaniu do kwoty świadczenia przedemerytalnego kwoty 70 zł. Kwota świadczenia przedemerytalnego gwarantowana do wypłaty, w przypadku gdy osoba uprawniona osiąga przychód w wysokości skutkującej zmniejszeniem wysokości świadczenia, została podwyższona do kwoty 570,50 zł.

Dodatki do emerytur i rent, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz w innych ustawach, do których zastosowanie mają przepisy o waloryzacji, będą podwyższane na zasadach wynikających z projektowanej ustawy, tj. zostaną podwyższone w ramach waloryzacji o wskaźnik waloryzacji, wynoszący 103,26%. Wskaźnik ten będzie miał również zastosowanie do obliczenia maksymalnych kwot zmniejszeń świadczeń w przypadku osiągnięcia przez emeryta lub rencistę dochodu z pracy.

Zastosowanie w 2019 r. zmodyfikowanych zasad waloryzacji procentowej, z gwarantowaną minimalną podwyżką, zapewni nie tylko ochronę realnej wartości wszystkich wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, lecz wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom wyższych podwyżek przez większość emerytów i rencistów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Świadczeniobiorcy pobierający emerytury i renty przed dniem 1 marca 2019 r.	7760 tys. - emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, 114 tys. - zasiłki i świadczenia przedemerytalne, 280,1 tys. - renty socjalne 1165 tys. - emerytury i renty z KRUS	ZUS, KRUS, GUS	Wzrost świadczeń z tytułu waloryzacji emerytur i rent w 2019 r.
Świadczeniobiorcy pobierający emerytury i renty przed dniem 1 marca 2019 r.	4842 tys. - emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, 114 tys. - zasiłki i świadczenia przedemerytalne, 280,1 tys. - renty socjalne 1165 tys. - emerytury i renty z KRUS	ZUS, KRUS, GUS	Gwarantowana podwyżka do 70 zł
Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, organy emerytalne służb mundurowych			Wypłata świadczeń po waloryzacji emerytur i rent w 2019 r.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie przekazany do opinii reprezentatywnym organizacjom związków zawodowych, pracodawców oraz Radzie Dialogu Społecznego.

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania również przez:

- Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Przewodniczącego Rady Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Przewodniczącego Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników,
- Przewodniczącą Polskiego Związku Emerytów i Rencistów.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt ustawy zostanie udostępniony również w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) z dniem przekazania go do konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2018 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	294	353	353	353	353	353	353	353	353	353	353	3822
budżet państwa	81	97	97	97	97	97	97	97	97	97	97	1053
JST	81	97	97	97	97	97	97	97	97	97	97	1053
pozostałe jednostki (oddzielnie)	132	158	158	158	158	158	158	158	158	158	158	1716
- NFZ	132	158	158	158	158	158	158	158	158	158	158	1716
Wydatki ogółem	1583	1899	1899	1899	1899	1899	1899	1899	1899	1899	1899	20576
budżet państwa	233	280	280	280	280	280	280	280	280	280	280	3033
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	1349	1619	1619	1619	1619	1619	1619	1619	1619	1619	1619	17543
- ZUS	921	1105	1105	1105	1105	1105	1105	1105	1105	1105	1105	11975
- KRUS	428	514	514	514	514	514	514	514	514	514	514	5568
Saldo ogółem	-1289	-1546	-1546	-1546	-1546	-1546	-1546	-1546	-1546	-1546	-1546	-16754
budżet państwa	-152	-183	-183	-183	-183	-183	-183	-183	-183	-183	-183	-1980
JST	81	97	97	97	97	97	97	97	97	97	97	1053
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-1217	-1461	-1461	-1461	-1461	-1461	-1461	-1461	-1461	-1461	-1461	-15827
- NFZ	132	158	158	158	158	158	158	158	158	158	158	1716
-ZUS	-921	-1105	-1105	-1105	-1105	-1105	-1105	-1105	-1105	-1105	-1105	-11975
- KRUS	-428	-514	-514	-514	-514	-514	-514	-514	-514	-514	-514	-5568
Źródła finansowania	W ramach środków przeznaczonych na waloryzację oraz z budżetu państwa.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Przedstawione skutki finansowe prezentują dodatkowe koszty ponad koszty waloryzacji ustawowej prognozowanym wskaźnikiem 103,26%. Razem z kosztem waloryzacji ustawowej 103,26%, łączny koszt waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych wraz z gwarancją minimalną 70 zł oraz podniesieniem najniższych świadczeń do 1100 zł wyniesie ok. 8,4 mld zł w 2019 r. (od marca do grudnia). Będzie on wyższy o około 1,583 mld zł. niż koszt waloryzacji przy wskaźniku 103,26% bez gwarancji minimalnej podwyżki świadczenia.</p> <p>Szacunki skutków finansowych dokonano na podstawie informacji uzyskanych ZUS, KRUS, MON, MSWiA oraz MS.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych i starszych.

Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2018 r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	1278	1534	1534	1534	1534	1534	1534	1534	1534	1534	1534	16618
	(dodaj/usuń)												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
	(dodaj/usuń)												
Niemierzalne	(dodaj/usuń)												
	(dodaj/usuń)												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Powyższa zmiana nie będzie oddziaływać na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. Natomiast będzie miała wpływ na sytuację emerytów i rencistów. Gwarantowana minimalna podwyżka świadczeń na poziomie 70 zł spowoduje poprawę ich sytuacji. Świadczeniobiorcy pobierający najniższe świadczenia otrzymają duże wyższe podwyżki świadczeń niż przy obecnie obowiązujących zasadach waloryzacji.</p> <p>Administratorem danych jest zgodnie z ustawą o s.u.s. - ZUS, który ustawowo odpowiada za bezpieczeństwo i kompletność danych na kontach ubezpieczonych i płatników składek. Operacje przetwarzania danych wynikają wprost z przepisów ustawy o s.u.s. i są proporcjonalne i niezbędne. Brak zmian dot. ww. ryzyka w stosunku do obecnego stanu prawnego. Brak zmian w projektowanym rozporządzeniu w zakresie przetwarzania danych w stosunku do obecnego stanu prawnego.</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
9. Wpływ na rynek pracy	
Projektowane regulacje nie mają wpływu na sytuację na rynku pracy.	
10. Wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych	
<p>Zastosowanie w 2019 r. zmodyfikowanych zasad waloryzacji procentowej, z gwarantowaną minimalną podwyżką, zapewni nie tylko ochronę realnej wartości wszystkich wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, lecz wyjdzie również naprzeciw oczekiwaniom wyższych podwyżek przez większość emerytów i rencistów.</p> <p>Świadczeniobiorcy pobierający najniższe świadczenia otrzymają dużo wyższe podwyżki świadczeń niż miałyby to miejsce przy obecnie obowiązujących zasadach waloryzacji.</p> <p>Przy proponowanej w projekcie ustawy zmianie sposobu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, osoby pobierające najniższe emerytury i renty dostałyby kwotę waloryzacji na poziomie 70,20 zł (w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 52,65 zł). Gdyby zastosowano dotychczasowe zasady waloryzacji świadczeń, otrzymałyby kwotę 33,57 zł (w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 25,18 zł). Tak więc w przypadku najniższych emerytur i rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – w stosunku do obecnie obowiązujących zasad waloryzacji – podwyżka świadczenia byłaby wyższa o 36,63 zł.</p> <p>Oznacza to tym samym, że świadczenia te zostaną podwyższone o 6,82%, zamiast o 3,26% (przy zachowaniu w 2019 r. dotychczasowych zasad waloryzacji świadczeń).</p>	
Projektowane regulacje będą miały pozytywny wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.	
11. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na ww. obszary.
12. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 marca 2019 r., z wyjątkiem art. 6 ust. 2 i art. 8, które wejdą w życie z dniem ogłoszenia.	
13. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.	
14. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak	